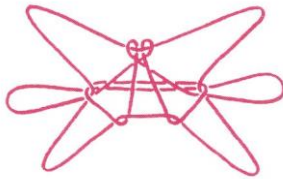

Oqaasileriffik

Nalunaarut ukiumoortoq – 2012-imut

Oqaasileriffimmi 2012-imi sulisut ataatsimiititalianullu ilaasortat

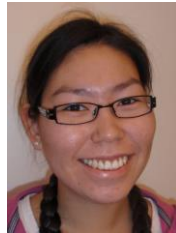
Carl Christian Olsen (Puju),
Oqaasileriffimmi pisortaq

Per Langgård,
Chefkonsulent
sprogteknologimut tunngasuni ingerlatsisoq

Lisathe Møller Kruse,
Specialkonsulent
Nunat aqqinut tunngassutilinni isumaginnittoq
Nunat Aqqinik Aalajangiisartunut allatsi

Beatrine Heilmann
AC-fuldmægtig
sprogteknologimut tunngasuni suliaqartoq
nittartakkamik isumaginnittoq

Katti Frederiksen
AC-fuldmægtig
Ordbogilerinermik isumaginnittoq
Oqaasiliortunut allatsi

Nuka Møller
AC-fuldmægtig
Inuit aqqinut tunngassutilinnut isumaginnittoq
Inuit Aqqinut Akuersisartunut allatsi

Oqaasiliortunut ilaasortat:

Carl Christian Olsen, siulittaasoq
Stephen Heilmann, siulittasup tullia
Katti Frederiksen
Eva Møller Thomassen
Lotte Holm
Karl Møller (Sinniisussaq)

Inuit aqqinik akuersisartunut ilaasortat:

Sofie Petersen
Eva Møller Thomassen
Lotte Holm

Nunat aqqinik aalajangiisartunut ilaasortat:

Carl Christian Olsen, siulittaasoq
Abia Abelsen, Siulittasup tullia
Tukummeq Qaavigaq
Stephen Heilmann,
Lotte Holm

Aallaqqaasiut

Ukiumut nalunaarummi matumani saqqummiunneqarput suliat immikkoortut assigiinngitsut suliarinnittuisa nalunaarutaat, ukuusut:

Oqaasileriffik aamma nunani allani suleqatit:	Carl Chr. Olsen
Oqaasiliortunit:	Katti Frederiksen
Nunat Aqqinik Aalajangiisartunit:	Lisathe Møller Kruse
Inuit Aqqinik Akuersisartunit:	Nuka Møller
Qarasaasiat tapertaralugit oqaatsinik suliaqarnernit:	Beatrine Heilmann aamma Per Langgård

Oqaasileriffik

Oqaasileriffiup sulinermini tunngavigai:

- Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 12, 26. oktober 1989-imeersoq taassumalu malitsigisai nalunaarut aamma kaajallaasitaq.
- Oqaasileriffik Ilaqutariinnermut Kultureqarnermut Ilageeqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoqarfiup ataaniippoq ilisimatusarnikkut ingerlatsiviulluni nammineq ingerlasoq. Taamaattoq Oqaasileriffik suliffittut Ilimmarfimmi inissisimavoq, taamalu Ilisimatusarfimmut ilaasuunani, naak oqaatsit pillugit ilisimatusaatinik nalunaarsuinerinillu pingaarutilinnik suliaqartuulluni. Oqaatsit pillugit ataatsimiititalianut Naalakkersuisut inuttalerlugit toqqagaannut allaffeqarfiuvortaaq, nalunaarsuutinillu annertuunik aamma inaarutaasumik aalajangiisarnernut tunngaviulluni, taamaattumik aamma oqaatsit pillugit politikkeqarnermik sulianut attuumassuseqarluni.
- Kalaallit Nunaanni Nunat Aqqinik Aalajangiisartut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 26. oktober 1989-imeersoq taassumalu malitsigisaa nalunaarut Nunat Aqqinik suliaqarnermi ataatsimiititaliamilu tunngaviupput.
- Inuit aqqi pillugit suliaqarnermi inatsisitigut tunngaviupput Oqaasiliortut suliasamissut akisussaaffii aamma danskit inunnik atsiisarneq pillugu inatsisaat 1981-imeersoq.

Oqaasileriffik aningaasanut inatsisikkut ukiumoortumik Namminersorlutik Oqartussanit aningaasalerneqartarpoq inatsisillu malillugit Oqaasiliortut aamma oqaatsinut ataatsimiititat sullissaralugit.

Oqaasileriffiup aamma pisussaaffigai:

- Kalaallit naggueqatigiillu Inuit oqaasii pillugit nalunaarsuinerinermik misissuinerinmillu suliaqassalluni, aamma
- naggueqatigiit Inuit oqaasiinik taakkunanilu atersuisarnermik suliaqartut Issittumi Avannaamioqatigiinnilu suleqatigissallugit. Aamma pisussaaffigai
- kalaallit Inuillu oqaasiinik oqaatsit tamanit atugaasut allanngoriartornerat malinnaaffigissallugu kiisalu
- kalaallit oqaasiisa allamiut oqaasiisut atugaanerat malittarissallugu.

- Oqaasileriffiup pisussaaffimmit annertuutut isigaa oqaatsit kalaallit tamarmik atugassaat pillugit paasissutissiissutinik atortussanillu saqqummiussuineq.

Oqaasileriffiup suliassani pingaarnersut ukiup 2012-ip ingerlanerani annertuumik suliaqarfigisai suliat immikkoortuisa nalunaarutaanni takuneqarsinnaapput.

2012-imi saaffiginnissutit

Apeqqutit suussusii imarisaallu tunngavigalugit assigiinngitsunut agguataarneqartarput:

Oqaatsit ataanut inissinneqartut tassaapput kalaallisut oqaatsit ataasiakkaat pioreersut; taakkua isumaannik imaluunniit qanoq atorneqarnissaannik paasiniaanerit, kiisalu kalaallisut oqaasilerineq pillugu apeqqutilliinerit.

Inuit aqqinut tunngasut Oqaasileriffiup suliarisartagai tassaapput kalaallit aqqi taakkualu isumaasa nalunaarsorneqarneri. Kalaallit aqqinut tunngasut saaffiginnissutit tassaagajunnerupput aqqit isumaannik paasiniaanerit aammalu aqqup akuerineqarnissaannik qinnuteqaatit.

Nunat aqqinut tunngasut Oqaasileriffiup suliarisartagai ilaatigut tassaapput nunat aqqinik nalunaarsuinerit, nunaminertallu aatsitassarsiorfissatut atulersussat kalaallisut atserneqarnissaannik qinnuteqaatit suliassanngortitsinerillu.

Saaffiginnissutit **taaguutinut** tunngasut tassaapput qallunaatut tuluttulluunniit oqaatsit ataasiakkaat aalajangersimasut suli kalaallisut pisortatigoortumik akuerisamik taaguuteqartinneqanngitsut, imaluunniit suli kalaallisut assigiinngitsunik taagorneqartut, taamaattumillu taaguutitut sorliup atorneqarnissaannik paasiniaanerit suliassanngortitsinerillu.

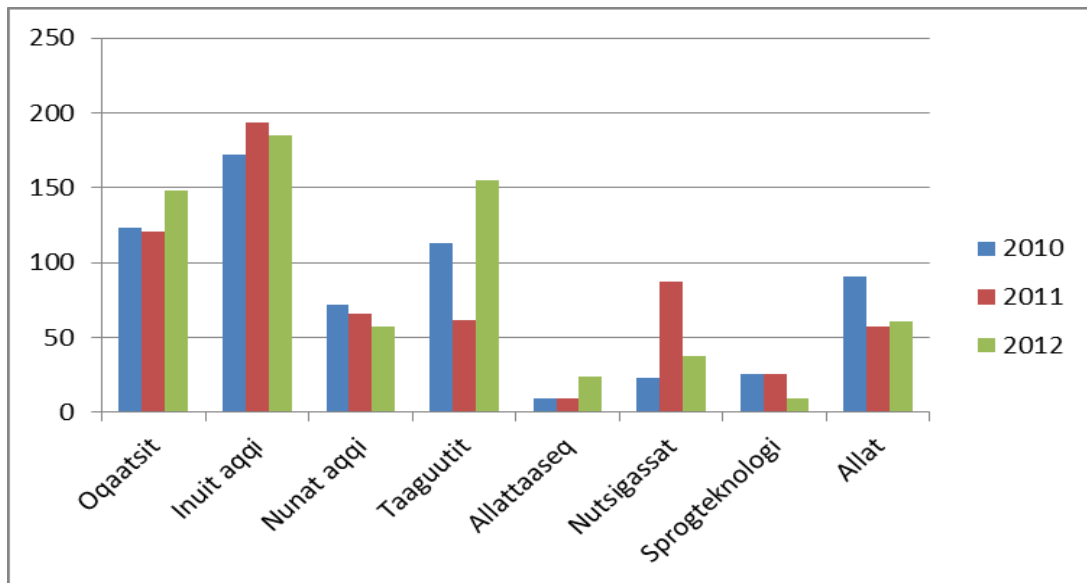
Saaffiginnissutit **allattaatsimut** tunngasut tasaanerupput kalaallisut oqaatsip angisuumik mikisumilluunniit allanneqassaneranut apeqqutit, imaluunniit kisitsisip kingorna kittoraaseeriarluni qanoq uiguuserneqassaneramik apeqqutit.

Nutseqqusat, qallunaatuumiit tuluttuumiilluunniit kalaallisuumut nutseqqullugit saaffiginnissutit tasaanerupput oqaatsit ataasiakkaat imaluunniit oqariartaatsit aalajangersimasut.

Sprogteknologimi allaqqasumi saaffiginnissutit tasaanerupput qarasaasiaq atorlugu oqaatsinik passussisarneq pillugu apeqqutit, soorlu Kukkunიაammut, ordboginut elektroniskimik pineqarsinnaasunut kiisalu nittartakkamut tunngasut.

Saaffiginnissutit **allat** qulaani taaneqanngitsut makkuusinnaapput: kalaallisut ilinniarumallutik saaffiginnittut, atuakkanik saqqummersitanik inniminniisut imaluunniit nutserisussarsiorlutut ordbogilluunniit pillugit apeqqutilliisut.

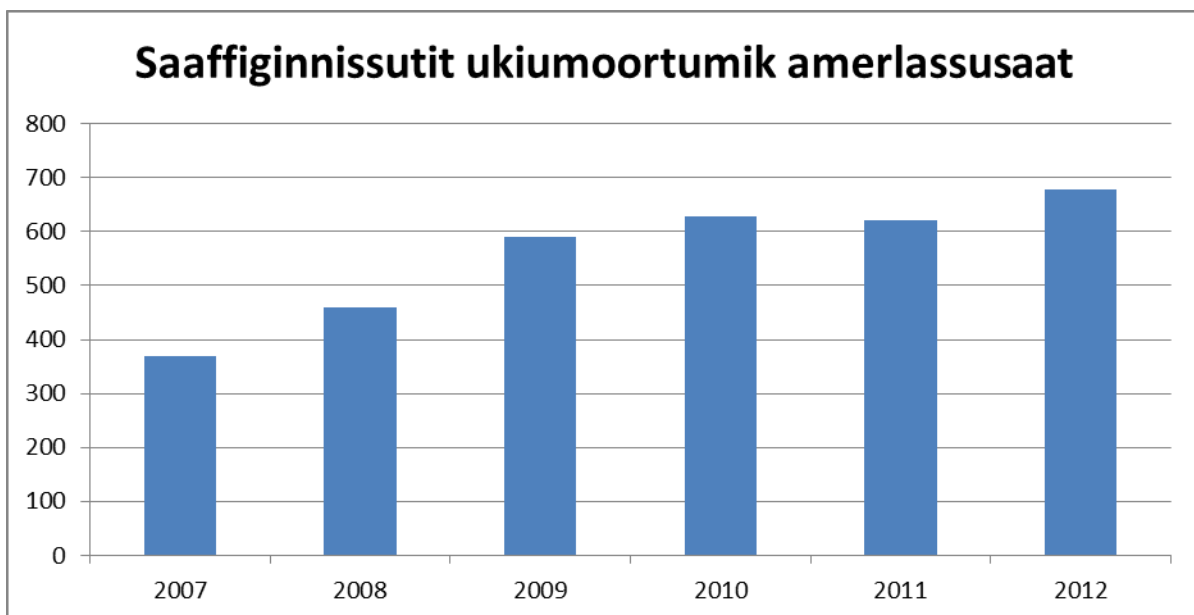
Takussutissaq 2

Apequtit nalunaarsorneqartut suussusiinut inissillugit ukiut siuliinut sanilliukkaanni, takuneqarsinnaavoq assiliaq allannguuteqarpallaarsimangitsoq. 2012-imi saaffiginnissutit ukiumut 2011-mut sanilliukkaanni immikkut maluginiagassaq tassaavoq taaguutit pillugit saaffiginnissutit suli amerlariaateqangaatsiarsimmata. Aamma allattaaseq aamma killiffilersuinerit pillugit apequtit aamma malunnartumik amerleriaateqarput.

Saaffiginnissutit amerlassusii ataatsimut isigalugit ukiunullu siuliinut sanilliukkaanni suli qaffakkiartortut paasinarpoq, tamatumunngalu Oqaasileriffiup suliaasa ilisimaneqaleraluttuinnarneranik soqutigineqarneranillu patsiseqartoq qularnanngilaq.

Takussutissaq 3

2012-imi suliat

Ilinniusiorfiup suleqatiginera

Suliat assigiinngitsut kalaallit oqaasiinut tunngasut amerlanerit Ilinniusiorfiup saqqummersittagai maanna Oqaasiliortut qanimut suleqatigalugit pisalernerat 2012-imi ingerlaqqippoq.

Tamatumuuna saqqummersittakkat ilaatigut akuerisaanngitsunik, inuilli ataasiakkaat piginnaasaat malillugit, saqqummersartut ippigineqartartut ikiliartulissapput. Oqaasileriffik (Oqaasiliortut sinnerlugit) aamma Ilinniusiorfik qanittumik maanna suleqatigiipput, ordbogit tamanit atoriaannaat aamma taaguutit atuartitsinermi atorneqartartut saqqummerartut oqaasertaat eqqarsaatigalugit ataqatigiissumik suliareqatigiinneqartaleriartuinnarput.

Suleqatigiinneq tamanna kinguneqarluarpoq. 2012-imi ordbogit ilaat ORDBOGEN kalaallisut aterraarluni naqiteqqinneqarpoq, taaguuteqalerluni OQAASERSIORFIK. Tassunga aamma ilanngunneqarput oqaatsit taaguutillu Oqaasiliortut akuerisaat naqqiissutaallu. Nittartakkakut mobilikkullu aaneqarluni atorneqarsinnaasortaa 2013-ip aallartinnerani suleqatigiinnikkut piviusunngortinneqarnissaa pilersaarutaavoq.

Ordbogiliornermi najoqqutassanik suliaqarneq

Ukiut siuliini Oqaasileriffik ordbogilerinermik ingerlataqalerneraniit ordbogimut kalaallisuumiit tuluttuumut suliaqarnissami najoqqutassamik suliaqarneq 2012-imi ingerlateqqinneqarpoq. Tassani piareersaatit tekniskimillu atortut suut atorneqarsinnaaneri misiligarneqarput.

Taakku naammassippata kalaallisuumit kalaallisuumut ordbogimik inuusuttunut meeqqat atuarfiannit naammassisunut naleqquttumik saqqummersoqarnissaa naatsorsuutaavoq. Maanna oqaatsit akuerisat annertuut siornatigullu ordbogiliaasartunit annertunerusut katersani pigineqarmata suliap pisariunersaa taanna ilisserusiorneq naammassippat sullivanik tulleriarinissaq pisariinerussasoq takorluugaavoq. Ukiup nutaap aallartinnerani oqaatsit katersorneqarneri naammassinissaat pilersaarutaavoq, toqqarneqarlutillu oqaatsit suut ordbogissami ilaassanersut. Suliame tassani suleqatigipput: Oqaasileriffik, Ilinniusiorfik, Dansk Sprognævniip sulisua ordboginik suliaqartarnermi misilittagartooq ataaseq, aammalu aasaq Oqaasileriffimmi suliaqariartorlutik USA-mi Chicagomi Universitetimit tikittut marluk ilinniartuulu marluk National Science Foundationip akiligaanik suleqatigineqartut.

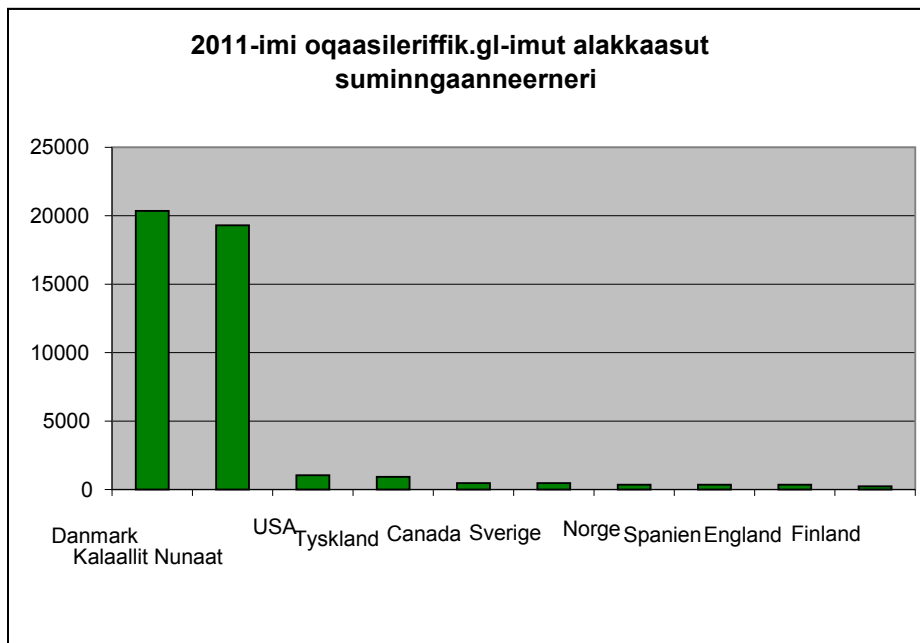
Nittartakkap www.oqaasileriffik.gl-ip ingerlanera

Ukiorpaaalunni nittartakkatta ataavartumik ingerlalernissaa misiligartuarsimallugu, sapinngisamik tamakkiisumik atorsinnaanngortinniarlugu Nuummi nittartagalerisut dot.gl-kkormiut Oqaasileriffiup suliassippaat. Nittartagaq 2011-mi atorsinnaalersoq suli kissaatigisatsinnut naleqqiullugu amigaateqartiteraluartoq suli pitsanngorsaataasinnaasunik suliaqartuarsinnarpugut. 2012-imili Oqaasileriffimmi sulisut oqaatsinik akuerisanik nutaanik nittartakkamut ivertiterisinnaanngorput, taamaattoq tamakkiisumik ujarlerfigineqarsinnaanera suli suliariarneqarsinnarpoq.

Oqaasileriffiup nittartagaanik atuisut suminngaaneersut aammalu oqaatsit suut ujjartortarneraat malinnaaffigaavut.

2012-mi nittartakkakkut www.oqaasileriffik.gl-ikkut oqaatsit ujjartorneqarnerpaasimasut danskisuujuunerupput, taakkualu kalaallisut qanoq taaguuteqarneri alakkarterneqartarlutik, soorlu makkuusut: ordbog (304-rariarlugu alakkarneqarsimasoq), sagsbehandler (128), strategi (120), Greenland (104), holdning (96), effektiv (88), moral (88), formel (80), forudsætning (80), adfærd (72) il.il.

Takussutissaq 4

Ilitsoqqussaralugu Oqaatsit Ulluat

2012-imi pisarnertut Oqaasileriffiup nunat tamalaat akornanni Ilitsoqqussaralugu Oqaatsit Ulluat Nuummi nalliussivaa, tamanna pivoq februaarip 21-anni nal. 19.00-miit 21.00-mut GU-mi ilinniarnertuunngorniat peqatigalugit. Unnummi tassani UNESCO-p nalunaarusiaa saqqummiunneqarpoq qulequtalik 'Mother Tongue Instruction and Inclusive Education', kalaallisut ima qulequtsersimasarput: 'Ilitsoqqussaralugu oqaatsit atorlugit atuartitsineq ilinniartitaanermilu taakkuninnga ilagititsineq'.

Unnummi tassani program ima isikkoqartoq ingerlanneqarpoq:

2012-imi suliat nunat aqqinut tunngasut

Nunat Aqqinik Aalajangiisartut piginnaatitaapput nunat aqqinik katersissallutik, nalunaarsuissallutik aammalu akuersisassallutik. Nunat aqqi nunatsinni atuuttut kalaallisoortaat kisimik akuerisaasutut nalunaarsorsimapput, allamiut aterititaat pisortatigoortuunngillat, taamaattoq sumiiffiit ilaanni soorlu Tunup avannaarsuani kalaallisut ateqartitinnngillat kalaallinit najugaqarfigneqannginnerat tunngavigalugu atsersorneqarsimannnginnamik, taamaattorli ilisimasassarsiortuniit atsersorneqartarsimaneri kisiisa nalunaarsugaatigineqarlutik pisortatigut atiusutut akuerineqarsimasunik.

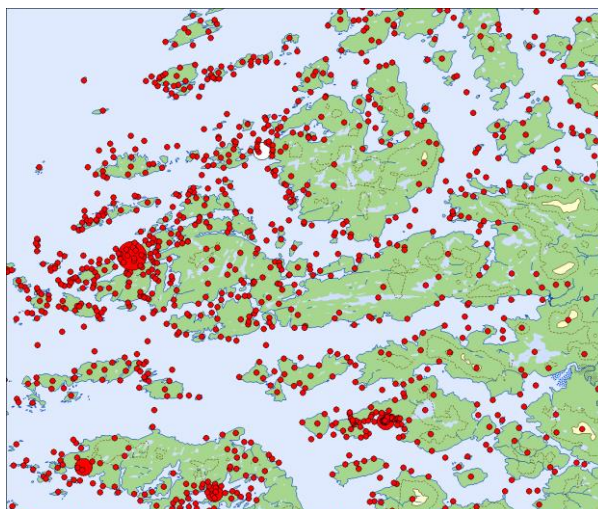
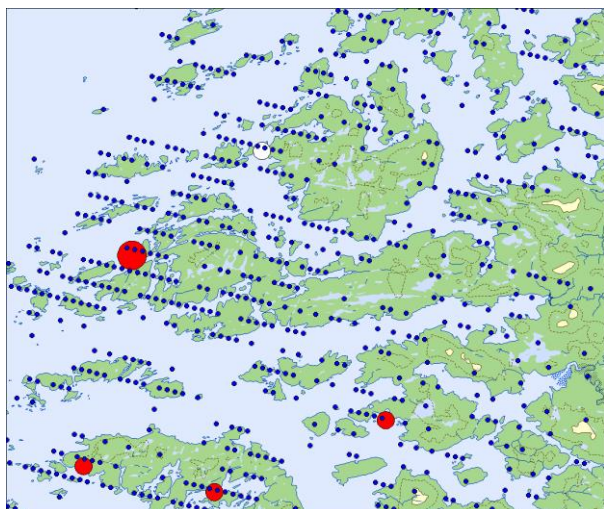
2012-imi Oqaasileriffimmi nunat aqqinik suliaqarnermi suliaasat assigiinngitsut makkua suliarineqarput:

- Nunat Aqqinik Aalajangiisartut ataatsimiinnerit,
- saaffiginnissutit nunat aqqinut tunngasut,
- Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqaarfimmiit saaffiginnissutit,
- nunat aqqinik nalunaarsuilluni katersineq,
- nunat aqqisa oqaluttuassartaannik nalunaarsuilluni katersineq,
- nunat aqqinik nalunaarsugaataareersunik mapinfo-mut inissitsiterineq, kiisalu
- immat assingisa nutarterneqartut misissorneqarneri.

2007-imiit nunat aqqinik katersineq nalunaarsuinerlu annertoq ataqatigiissaagaasorlu aallartippoq, tassani qarasaasiakkut nunat aqqinik nalunaarsuiffik MapInfo atulernerqarluni. Aammattaaq immat assingi Danmarkimiittut Kort- og Matrikelstyrelsenimiittut suleqatigalugit naqqissornerqarlutillu nutarterneqarput, aqqillu amigaataasut aamma ivertiternerqarlutik. Taamatut suleriutsip 2007-imi aallartisarneqartup tunngavigai siornatigullu nunat aqqi katersaareersimasut 25.857-inik amerlassuseqartut. Nunat Aqqinik Aalajangiisartuniit kipiluttunartutut isigineqarpoq nunat assiliortartut namminersortuusut nunat aqqi pisortatigoortut allattaasitaamillu allaqqasut tamatigut atortittannngimmatigik.

Takussutissiami ataaniittumi saamerlermiittumi takuneqarsinnaavoq MapInfomi nunat aqqi tungujortumik nalunaaqutsikkat tamarmik ataasiakkaarlugit inissaviinut eqqortunut inississugassaasut. Talerpiata tungaani aappalaartumik qalipaattillit tassaapput inissaviinut ilioqqarneqareernerisa kingorna isikkuat.

Takussutissiaq

Nunanik allanik suleqateqarneq

Avannaamioqatigiinnik suleqateqarneq

Nordisk Sprogmede

Avannaamioqatigiinni oqaatsinik aalajangersaanermi suliallit 2012-imi aggustip naanerani Norgemi ataatsimiinnerat aqqissuunneqarpoq. Avannaamioqatigiit oqaatsit pillugit naapittarnerat ukiumoortumik pisartup 2012-imi qulequtaritippaat: Avannaamioqatigiinni TV-kkut allagartalersuisarneq. Pingaartumik nunat sanilerisat oqaasiinik meeqqat inuusuttullu paasinninnissaanut allagartalersuisarnerit qanoq sunniuteqartarneri sunniuteqarsinnaanerilu sammineqarput.

Ataatsimiinneq Holmenkollenimi Oslop eqqaaniittumi ingerlanneqarpoq. Ulloq siulleg Netværksmede Avannaamioqatigiit allatsiisa ataatsimiiffigaat, ullullu tulluuttut marluk tamanut ammasumik saqqummiussisaqattaarnerit ingerlanneqarput, nunatsinniillu misilittakkani tunngavigalugit saqqummiussisuuvoq Aqqalu Olsvig. Ataatsimiinnerni tamani Oqaasileriffimmiit peqataapput Carl Chr. Olsen aamma Katti Frederiksen.

Ekspertgruppen Nordens Sprogråd

Oqaatsinik aalajangersaasartut sinnerlugit Nordisk Ministerrådimit toqqarneqartarput immikkut paasisimasalittut suleqatigiiffimmut ilaasortat, taaguutillit Ekspertgruppen *Nordens Sprogråd*. Taakku Nordisk Ministerrådip suliasaqarfinnut oqaatsinut tunngassutilinnut siunnersuisorai. Nunatsinnit ilaasortaavoq Oqaasiliortut siulittaasuat, Carl Chr. Olsen, sinniisussaralugu siulittaasup tullia Stephen Heilmann. Avannaamioqatigiit suleqatigiinnut malittareqqusaat malillugit ataatsimiinnerit suliallu ingerlanneqartarput. Taakku siunissami qanoq inissisimajumaarnissaatsuli isumaqatigiinniutigineqarpoq, pingaartumik suliasaqarfinnut ilinniartitaanermut imaluunniit kultureqarnermut tunngasunut attuumassuseqartinneqassanersut.

Højtniveaugruppen for Revision af Nordisk Sprogkonvention

Taanna suli piuvoq, taamaattorli 2012-imi ataatsimiittoqanngilaq. Suleqatigiinni nunarput sinnerlugu naalakkersuisoqarfinnit toqqagaavoq Carl Chr. Olsen.

Klarsprogsseminar, København

2012-imi upernaakkut maajip arfineq-pingajuanniit arfineq-sisamaannut Københavnnimi matoqqasumik isumasioqatigiisitsisoqarpoq taasamik: *Klarsprogsseminar*. Avannaamioqatigiinni nunat tamarmiusut ataasiakkaarlutik qulequtaq pillugu saqqummiussisaqattaarput maannamut killiffik sumiinnersoq ersarissarniarlugulusooq. Isumasioqatigiisitsinerup siunertaraa nassuitsumik allattarnerup oqaluttarnerullu ilisimatusarneq eqqarsaatigalugu sumut killinnersoq, taakkua tunngavigalugit siunissami sukumiinerusumik saqqummiunneqarnissaat siunertaralugu

isumasioqatigiinnermi peqataasut misissuisitsinissamik tunngavissamik pilersaarusiortut allapput aningaasalerneqarsinnaassappat suliarineqartussamik.

Saqqummiussat paasissutissallu uani takuneqarsinnaapput

www.nordisksprokkoordination.org/klarsprogsseminar-2012

Arktisk Rådimik suleqateqalerneq

2008-mi Oqaasileriffimmi sulisut Carl Chr. Olsen, Katti Frederiksen, Beatrine Heilmann Per Langgårdilu, aamma Kultureqarnermut Naalakkersuisoqarfimmi sulisoq Pia Lyngé Issittumi Siunnersuisoqatigiit Piujuartitsineq pillugu suleqatigiiffiata Issittormiut Oqaasii pillugit Tromsømi isumasioqatigiissitsineranni peqataapput. Isumasioqatigiinneq taanna Ilinniartitaaneq pillugu Issittormiut Ministeriisa Ruslandimi ataatsimiinnerminni siunnersuutaannik tunngaveqartoq, iluatsilluartoq taanna pillugu Inuit Issittormiut Siunnersuisoqatigiiffiata 2010-mi ataatsimeersuarnerani nassuiaammik nalunaaruteqareernerup kingorna ICC-p naalagaaffik Canada suleqatigalugu Issittumi Siunnersuisoqatigiinnut saqqummiuppaat isumasioqatigiinnerup taassuma innersuussutaasa akuersaarneqareersut suliniutigeqqinnissaat.

2011-mi Sverigemi Luleåmi ataatsimiinnermi akuersissutigineqarpoq suliniut taanna Issittumi Siunnersuisoqatigiit suliniutaattut ingerlateqqinneqassasoq.

Danmarkip akuersineranut atatillugu isumaqatigiissutigineqarpoq Oqaasileriffiup piginnaasai Danmarkip naalagaaffiata suleqatigiinnermut tunniussaatusut peqataassutigineqassasut ICC Kalaallit Nunaat suleqatigalugu. Suliat taassuma aallartisarnerani pilersaarusiortuni oqaloqatigiinneq USA-mi National Science Foundationip aningaasaliiffigaa.

Suliassaq Issittumi Nunat Inoqqaavisa oqaasiisa atasinnaassutsikkut killiffiannik, ingerlariaqqissinnaanerata malittarinissaanik oqaatsillu taakku siuarsarnissaannik imaqarpoq ukiullu pingasut missiliorlugit suliassaassalluni. Issittoq tamakkerlugu Nunat Inoqqaavisa Kattuffii, inuttaat, oqaasilerisut naalagaaffiilu sinniisui suliami peqataassapput. ICC-lu, taamalumi aamma Oqaasileriffik, qitiusumik inissisimassasoq naatsorsuutigineqarpoq.

Naggeqatitsinnik suleqateqarneq

2010-p aallartisimalernerani Nunavumi Oqaasit, Inuusuttut Utoqqaallu pillugit Naalakkersuisup qaaqqusineratigut Inuit oqaasii pillugit ataatsimeersuartoqarpoq Oqaasileriffiup, Ilinniusiorfiup, Naalakkersuisup Mimi Karlsenip peqataffigisaannik. Ataatsimeersuarnerup taassuma quleqtaraa: *Oqaatsivut ataasiussutivut*. Naggeqatitsinni naalakkersuinikkut oqaatsitigut ilinniartitaanikkullu siuttut Alaskamit, Canadamit nunatsinnillu peqataapput. Nunatsinni peqataanitsinni ersersinniarparput inuusuttortatta oqaasiisa akuersaagaassusiat oqaatsitta uummaarinnerannut takussutissatut, taamalu ilagalutigik rappertartut nuannarineqarluartut marluk Malik Egede (Don Maliko) aamma Peter Lyberth (PeandE). Ataatsimeersuarneq iluatsilluarpoq, qularutissaanngilarlu Nunavumi ilinniartitaanikkut oqaatsitigullu suliniarneq annertuumik taparserneqartoq politikikkut oqaatsinillu atuinikkut. Rappertut inuusit akornanni nukittuallatsitsillutillu qiimmatsitsingaatsiarputtaaq.

Tamatuma kinguneranik Nunavumi Oqaasiliortut aamma Nunat Aqqinik Aalajangiisartut pissuseqataat sulinerminni aamma ingerlalluarput, tamannalu nangillugu ukioq 2011-mi

februaarimi allaalaartumik naapeqatigeeqqinneqarpoq, tassani Naalakkersuisoqarfik Oqaasileriffillu aamma peqataatitaqarput. Taassuma kinguneraa Kultureqarnermut Naalakkersuisut aamma Ilinniartitaaneq pillugu naalakkersuisut nunatsinni Nunavumilu suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutaareersimasumut ilassutitut nutarterutinik atsiukkamik inaagaqassasut maajimi 2012-imi atsiugassasut naatsorsuunneqartumik. Tassani Mimi Karlsen aamma Palle Christiansen taakkualu Nunavumi ministereqataat atsiogatigiissapput, maani Nunatsinni imalt. Nunavumi.

Oqaasileriffiup oqaatsitigut teknologi pillugu suliai

Oqaaserpassualeriffimmit nalunaarusiaq

2012-imi angusat pingaarnert

Nalinginnarnut tunngasut

Oqaaserpassualeriffimmi ukioq 2012 nikallunganalaarsimavoq ajornartorsiutaaluit assigiinngitsut angorusutatsinnit, tassalu atortorissaarutinik nutaaliaalluinnartunik ineriartortitsinissatsinnit assersuisutut ittut nukissatsinnik atuiffigisimani pissutigalugu. Siullerpaamik Kukkuniiammik ajornartorsiutit politikimut teknikimullu tunngassuteqartut piffissaataajaangaatsiarsimapput. Suliatsinnik ineriartortitsinitta sukkassusaa uagutsinnut naammaginnartumik 2012-imi ingerlasimangilaq sulisussanik pisariaqartitatsinnik pissarsisinnaasimanginnerput pissutigalugu. Qujanartumik ilinniartunit pikkorinnernit suli pilerigineqarpugut, taamaattorli aningaasarsiasatut neqeroortigisinnaasavut piginnaanilinnik pisariaqartitatsinnik neqitassarissallugit naleqqutinningsorujussuupput, tamannalu pillugu suleqatissatut piukkunnaatillit suliffissanik allanik pitsaanerusumik aningaasartaqartunik ujarlertariaqartarsimallutik, annertunerusumik aningaasatigut pisariaqartut pissutaallutik assersuutigalugu meeqqat. Tassa suli imaappoq pingaarnertut Beatrine Perilu kisimik suliaq nammattariaqarlugu.

Perip ukiarmi Ilisimatusarfimmi ilinniartitsisariaqarsimani ilapittuutaavoq, atorfissap inuttalerneqarsinnaasimanginnera pissutigalugu taamaasilluni kalaallisut ilitsoqqussaralugu oqaasilittut ilinniartut 22-t ilinniartitsisoqanngivillutik ingerlannginnissaat pinngitsoortinneqarluni. Tamanna pillugu Perip ukiarmi qaangiuttoorluni sulisinnaasimanginnera suliassat ilaannik kinguaattoortitsivoq. Aappaatigut ilinniartitsineq sulisussaqaarniarnerup tungaatigut ajunngitsortaqqarpog, tassami juullip kingorna misilitsinnerni ilinniartut marluk angusaqarluarnerpaasimasut oqaaserpassualerinerup tungaatigut soqutiginnilersinneqarmata taamaasillutillu 01.02.13 aallarnerfigalugu marluullutik ikiortitut sulilersinneqarlutik, taakkulu isumalluarfigeqaavut.

Korpusinittaaq (allaaserisat elektroniskimik katersat) amigaateqarneq suliassatsinnik kinguaattoortitsingaatsiarpoq. Piffissaq annertuallaartoq nalinginnaavallaartunik kalaallisut allaaserisanik kukkunersuisarnermut aammalu assersuutinik ujarlernerumut atortarparput, nunani avannarlerni qarasaasiaq atorlugu oqaasilerisut akornanni kisiartaalluta inuiaat pigisaannik korpusinik atuisariaannaanginnerput pissutigalugu. Qujanartumillu suli pitsaasorsuarmik programmøritsinnit Tino Didriksenimit tapersorsorneqarpugut aammalu suli Tromsø Universitetimit akeqanngitsumik kiffartorneqarnerput iluaqutigingaarlutigu programinik ataavartumik ineriartortitsinerit misissuinerillu eqqarsaatigalugit kopiit sillimmatit ilanngullugit.

Taamaattorli ukioq 2012 ukiuulluurtutut oqaatigisariaqarpoq. FST (oqaatsinik ataasiakkaanik misissueqqissaarut) atortorissaarutit nammassinnaasaat sinnerlugu angissuseqaleraluarnerata kingornatigut kingumut nakkutiginnissinnaaneq angoqqipparput, Kukkuniiat LibreOffice aamma MSOfficemut atorneqaaqqissinnaalerluni, suliaq oqaatsit ataasiakkaat oqaaseqatigiinni assigiinngitsuni arlariinnik isumaqarsinnaanerisa immikkoortinneqarnerinut tunngasoq (disambiguering) siuangaatsiarsimavoq, Katersani FrameNet (*Oqaatsip 'attaveqarfii' FrameNet atorlugu nassuiarneqartarput, tassa imaappoq taassuma oqaatsip pineqartup isumagisinnaasai assigiinngitsut, oqaatsip qanoq atorneqartarnera, oqaatsip atuuffigisinnaasai, oqaatsip takkutikulassusaa il.il. nassuiartarpei, apeqqutaatillugu oqaatsip sumut atatillugu atorneqarnera*)

pigilersimavarput, tassani postit 59.498-it passutereersimallugit, taakkunanga postit 10.664-it leksemit nutaajullutik 2.589-illu assersuutit nutaajullutik. Sinneruttut 46.245-t iluarsartuussinernut minnerusunut arlariinnilluunniit paasineqarsinnaasunik iluarsartuussinernut tunngassuteqarput. Katersat maannamut 142.162 leksemit aammalu 112.441-t assersuutit imaralugit Kalaallit Nunaanni oqaatsinik katersaatinit annertunerpaapput.

Aammattaaq Mikroværkstedet Odensemiittoq suleqatigalugu kalaallisut qarasaasiakkut atuffassissut siullerpaaq suli ineriartortitassaasoq ineriartortissimallutigu, taannalu ateqarpoq *Martha*.

Automat pillugu

Finite State Transducerip (maannamit fst-mik imaluunniit automatimik naalisarneqartassaaq), tassa kalaallisut oqaasERPpassualerissutit tamarmik tunngaviata sananera ineriartortinneralu immikkut ittumik unammillernartuuvoq. Kalaallisut oqaatsit polysyntetiskiunerat pissutaalluni oqaatsit billionilippassuit oqaasinngorsinnaaneri eqqarsaatigisariaqarpavut, oqaatsit automatip pilersitai ippinnaquteqanngitsumik oqaasiusinnaasut eqqarsaatigalugit, aappaagulli aamma qulakkeerniartussaavarput oqaatsit pineqartut killilimmik annertussuseqarnissaat qarasaasiani nalinginnaasuni automati atorneqarsinnaassappat.

Assersuutigalugu oqaaseq asuli tiguinnagaq, piviusuni oqaatsit atorneqarnissaa ilimananngikkaluortoq kisiannili kalaallisut oqaasiliormi oqaasiusinnaasoq:

Paamiuneeriartulimmukassagaluartunga, ima analyseqartoq

”Paami-

ut”+N+Prop+Abl+Pl+IR+RIAR+vv+TUQ+vn+LIK+nn+N+Trm+Sg+KAR+nv+SSA=GALUAR+vv+V+Par+1Sg (at jeg ellers burde være taget hen til nogen, som havde nogen, der netop var kommet fra Paamiut)

Tassunga ilanngullugu, automatiluunniit oqaatsinik piviusorsiorpalaartuinnarnik imalik kisiat pigigaluaaraanni suli annertuallaassaaq, pissutigalugu oqaaseq ataaseq assigiinngitsutigut tikinneqarsinnaasariaqarmat. Assersuutigalugu oqaaseq *piffisaqarpoq* automatimi tamakkerluni nagguittut ataatsit tikinneqarsinnaasariaqarluni, qallunaatut isumaqartillugu <at have tid>, aammali oqaaseq taannarpiaq oqaaseqatigiinni allani imatut tikinneqarsinnaasariaqarluni ”piffissaq”+QAR isumaqartinneqarluni <han har en mulighed> (malugalugu isaasat ” ” iluaniittut nagguiummata angisuumillu naqinnillit uiguutaallutik), imaluunniit ima ”piffik”+SSAQ+QAR isumaqartillugu <der vil være udveje>. Kiisalu ilisimatusarnerup tungaatigut isigalugu pisariaqarluni analysip imaattup tikinneqarsinnaanissaa ”pi”+VIK+SSAQ+QAR.

Unammillernatut tamakku katillugit isumaqarput automaterput piffissap ingerlanerani ima annertutigilersimasooq allaat angivallaarnera pissutigalugu qarasaasianut nalinginnaasunut atuuttuulersinnassaa ajornartorsiortalersimalluni taamaallaallu qarasaasiat sakkortunerpaat nutaanerpaallu kisimik kukkuniiaat automatitsinniittoq taamaalilluni atorsinnaallugu.

Arlaannik pisoqartariaqarsimavoq taamaattumillu 2012-imi nukissat annertuut atorneqartariaqarsimapput automatimiittut oqaatsit tassungalu tunngasut pitsanngorsarnissaanut, taamaalillutik oqaatsit assigiit arlaliusut pinaveersaarneqarsimallutik taamattaarlu pisariaqanngitsumik pilersinneqartussaagaluit annikillisinneqarlutik. Tamanna automatimi iluarsartuussineq ikiortitta ilaata piffissangaatsiaq atorlugu ingerlassimavaa, tamannali iluaqutaaqaaq, tassami maannamut automat piffissaq naammaginartoq atorlugu qarasaasiani atuuttunngortinneqaaqqissinnaalerluni aammalu annertussusaa eqqarsaatigalugu qarasaasiani nutaannginnerusuni atorneqaaqqissinnaalersimalluni. Tamanna ilutigalugu Europami ilisimatusarnikkut suleqatigiiffik KLARA aqqutigalugu kroatiamiumut qarasaasialerisumut Senka Drobacimut attaveqalersimavugut, maannamut qarasaasiat tun-

gaasigut pitsanngorsaanissamik siunertaqarluni ilisimatuutut allaatigisaliortoq kalaallisullu automaterput allaaserisassamini sammisassatut pingaarnertut toqqarsimallugu. Maannamut Senka automatip programmiata koditai pitsanngorsarniarlugit ulapputeqarpoq. Naatsorsuutigaarput tamanna suliaq ukiup ataatsip missaa qaangiuppat naammasseriarpap automatip annertussusaa taamatullu Kukkunიაatip inissaaq pisariaqartitaa maannakkut annertussusaata affaanut appartinneqarsimasasooq qarasaasiamullu atuutilersinniarnernanut piffissaaq maannakkut minutsit 15-it missaannik si-visussuseqartoq 10 minutsit missaannut appartinneqarsimassalluni.

Malugineqassaaq Senkap aningaasarsiai aningaasartuutillu allat tamatumunnga tunngasut KLA-RA-mit isumagineqarmata taamaalilluni sulinera Oqaasileriffimmut akeqanngilluinnarluni.

Kukkunიაat

Office2007-imut atatillugu Microsoftip programmørinut avataaneersunut piumasaaqatini allanngortingaatsiarpai manna tikillugu suleqatigisimasavut finskit Lingsoft, Europamilu allat qinigassatuat hollandimiut Polderland Microsoftip kodinut isersinnaatitaajunnaarlutik, taamaalillutillu kalaallisut kukkunიაat Office-pakkinut ikkussinnaajunnaarlugu.

Atortorissaarutit pineqartut – aamma API-nik taaneqartartut – Microsoftip neqeroorutigisai statistiskimik tunngaveqarluni teknologiliaapput. Taakku oqaatsinik annertuumik morfologimik pigisaqartunit soorlu kalaallisuumit atorveqarsinnaanngillat aammalu ilaatigut naatsorsuutaareerluni korpusinik annertooujussuarnik tunngaveqartussatut, ilisimariikkatsitulli manna tikillugu sulit Kalaallit Nunaanni tamakku piginngilavut.

Ukiut ingerlanerini arlalippassuariarluta ajornartorsiut pillugu Microsoftimut saaffiginnittarsimagaluarpuq taamaallaalli akissutinik atorsinnaanngisatsinnik akineqartarsimalluta imaluunniit akineqanngivittarsimalluta. Microsoftip attaveqatiginiarnernata amigaataanera pissutigalugu Kukkunიაat LibreOfficemut atuuttussatut ineriartortillugu aallartissimavarput, tassungalu Kukkunიაat ajunngitsumik erngerluni ingerlasinnaalluni.

Ukiup 2011-p naalernerani tupaallannartumik pisoqarpoq, tassa programmørerput Tino Didriksen tassanngaannartumik Europami Microsoftip siulersorneqarfianut Irlandimiittumit saaffigineqarpoq Microsoft kodit iluini programmeriinissaminut killilimmik piginnaatitaanermik neqeroorfigineqarluni, kisiannili Oqaasileriffiup Kukkunიაammik MSOfficemut ikkussinissaanut pisiarinissaanut naammattumik tunngavissalimmik.

Maanna Kukkunიაat MSOfficemi ingerlalluarpoq kisiannili oqaatsinik kittoraasersuutip pluginianut tunngasumik sulit ajornartorsiuteqarluni. API pineqartoq Microsoftip Tinomut atorsinnaatitaa oqaatsinik kittoraasersuinnermut tunngasooq kalaallisut oqaatsinut atorsinnaanngilluinnarpoq, Microsoftilu API-mik allamik, kalaallisut oqaatsinut naleqquttumik ammaanissamik piareersimasimannnginguatsiarluni. Saaffiginninnerit arlaliugaluartut sulit maannamut Microsoft akuersitsissinasimannngilarput. Paasisinnaanngilarput sooq Microsoft taama ittumik politikeqarnerisooq, tassami Microsoftimut annertunerisumik imaluunniit aningaasartuutinik pisariaqartitsisumik qanoq iliuuseqartariaqanngimmat.

Maanna Microsoft Danmark qinnuigaarput Irlandimut attaveqarniarnissatsinnik ikioqqulluta sulilit akissutissarsisimanata.

Tamanna ernumanarluinnartutut isigaarput, nukissarpassuarmik maannamut atuisimanerput eqqrsaatigalugu aali taama pisariitsigisumik, tassa oqaatsinik killiffilersuummik Officepakkeemut ikkussinissamik pinsinnaatitaanissamik pissarsiniarsariinnarneq pineqaraluartoq, ingammik eqqrsaatigalugu 2013-imi oqaatsinut atortorissaarutit tunngaviusut inissinniarnissai aalajangius-simagatsigu ukiullu naalernerani programmit assigiinngitsut pilersikkiartuaarniarlugit eqqarsaatigaratta, soorlu nutserutit, POS-taggerit, ikiuutit allaaserisap ilusaanut tunngasut soorlu oqaasersi-

anut saligitit aammalu oqaaseqatigiinnik kukkuniiaatit. Microsoftip silarsuaani kalaallisut oqaaserpassualerissutissat neriunarpallaanngillat taama annikkaluamilluunniit killiffilersuutitut ittumik ikkussiniarsarigaluarneq erloqinareertigisoq, taamaattumik Microsoftip politikianut tunngatillugu allanngortitsilluinnartumik arlaannik pisoqanngippat programiliat naammassitillugit Office-pakkemut ikkunniartillugit akuersissutit pisariaqartut pissarsiarinissaat qularnarluinnassaaq. Taamaattumik programit ineriartortitassavut LibreOfficemut siullermik atugassatut naatsorsuullugit ineriartortinniarparvut. Tamatuma saniatigut Microsoftip oqaatsit minnerit pillugit politikianut tunngasoq apeqquteqaatiginiarparput Nordisk Ministerråd aqqutigalugu, taassuma ataani oqaaserpassualerinemik paasisimasallit suleqatigiiffiat ilaaffigisarput ASTIN-ikkoorluta (Arbejdsgruppen for Sprogteknologi i Norden).

Katersat

Katersat ukiup ingerlanerani suliareqqinneqarput ilaartorneqarlutillu. Maannamut oqaatsit assigiinngitsut pingasut atorlugit lekseminik 142.162-inik aammalu assersuutinik 112.441-nik imaqarluni.

Ukioq 2012-ip ingerlanerani leksemit nutaat 10.664-it aammau assersuutit nutaat 2.589-it ilanngunneqarsimapput. Taassuma saniatigut annerusumik minnerusumilluunniit leksemit pioreersut 46.245-t iluarsartuunneqarsimallutik.

Missingersorlugu leksemit nutaat affaasa missaat maskiina atorlugu ilanngussaapput, 2012-imi qaallunaat FrameNetiannut ammaanqarsimanerput pissutigalugu, taannalu tunngavimmigut Charles Fillmorep databasianut oqaatsit isumaannut tunngasunik paasisutissartalinnut atasuserneqarsinnaalluni. Taamaattumik piffissap ingerlanerani pisariaqartitsinermut malillugu kalaallisut oqaluutit oqaatsinut assigiinngitsorpasuarput allanut aamma/imaluunniit oqaaserpassualerissutinut allanut ajornanngitsunnguamik atatinneqarsinnaallutik.

FrameNet siullerpaamik tassaavoq homonymit (oqaatsit assigiinngitsunik isumaqartut assigiimmiilli oqaatigineqarlutillu allanneqartartut) aammalu polysemit (oqaatsit arlalinnik isumaqarsinnaasut) passussinnaaniarlugit programiliaq, aammali oqaatsit isumaanut attuumassutillit oqaatsini assigiinngitsuni assigiinngissitaartumik passunneqartarnerinut tunngasut inissinniarlugit programiliaasoq.

Aana lekseminut marlunnet assersuut FrameNeteqartinnani immikkoortinniarlugit ajornakusoorluinnartoq, ingammik oqaatsit assigiinngitsut atorlugit databasinik ingerlassiniarnerni:

FrameNeteqartinnani = tukannersuaq:

aaginnarpoq - augínarpoq imaluunniit âgínarpoq

kapitulere, (imminut) sapersippoq, tunniutiinnarpoq (akeqqaminut), har kraftig næseblod, have a nosebleed, surrender, capitulate, aflevere, afstå, opgive, tunniuppaa

Kisiannili FrameNet ikiorsiullugu ajornanngitsumik tamakku passunneqarsinnaapput uffa assigiimmik allanneqartaraluartut aammalu oqaatsit assigiinngitsut atorlugu qarlualuurtut:

- aaginnarpoq + <body, excrete>:
 - augínarpoq, har kraftig næseblod, have a nosebleed
- aaginnarpoq + <misc, surrender>:
 - âgínarpoq, kapitulere, (imminut) sapersippoq, tunniutiinnarpoq (akeqqaminut), capitulate, surrender + <misc, surrender>
- surrender + <Give/Get, sell>:
 - aflevere, afstå, opgive, tunniuppaa

Oqaatsit arlariinnik isumaqarsinnaasut passunneqartarnerat (disambiguering)

Kalaallisut oqaatsit arlariinnik isumaqarsinnaasut passunneqartarnerat suliaavoq sivisooq tamavi-aarnartorlu, fonemit ataqatigiissinnaanerit malittarisassat kalaallisut oqaatsini aalajangersimal-luinnartuummata aammalu fonemit assigiinngitsut sanileriitsillutik aaguttartut amerlasoorujussu-neri pissutaalluni. Pissutsit taakku marluk pisuullutik kalaallisut oqaatsip ataatsip paasineqarsin-naanera agguaqatigiissillugu assigiinngitsunik sisamanik imaqarsinnaavoq.

Qulaani ajornartorsiutit fst-imik pitsanngorsaaniarnermut tunngasut Microsoftimillu ajornartorsi-utit piugaluartut taamaattoq suliaq pilersaarutit malikannerlugit ingerlavoq, naak ukiup aallartin-nerani naatsorsuutigisatsinnit annikinnerusumik siuariarsimanitsinnik kinguneqartitsigaluartut.

Oqaatsit arlariinnik isumaqarsinnaasut immikkoortinneqartarneri ima qajannallisimatigaaq allaat aasamut sulinnigiffeqarnissaq nallertinnagu nutserutissamik siullermeersumik aallartitsinissaq piv-i-usorsiorpalaalersimalluni.

Tamatununga atatillugu erseqqissaatigeqqissavarput kalaallisut oqaaserpassualerinerup tungaatigut tunngavilluinnartoq: Kalaallisut oqaatsit killeqanngitsumik talligaluttuinnartin-neqarsinnaanerit kiisalu oqaatsit suussusaannit allanngorartinneqarsinnaasarnerat pissutaalluni atortorissaarusiat assersuutit tunngaveqartut, assersuutigalugu Googlemi atugaasut kalaallisut oqaatsitsinnit atorneqarsinnaanngilluinnarmata. Taamaattumik maannamut suli oqaatsit malittari-sassaannut tunngasut tunngavigalugit atortorissaarusiornerit ingerlanneqarsinnaallutik. Naatsumik oqaatigalugu, toqqaannartumik kalaallisuumiit oqaatsinut soorlu qallunaatumut tuluttuumulluun-niit aqqutissaqanngilaq.

Nutserutissaq ilumut piviusunngorsinnaassaguni makkuninnga oqaaserpassualerissutinik taamaat-tumik piumasaaqatitaqarpoq:

- oqaatsinik ataasiakkaanik misissueqqissaarut oqaatsit immikkoortuinut pingaarnernut im-mikkoortiterutaasoq, taannalu
- disambiguatorimut (*tassa oqaatsit ataasiakkaat assigiinngitsunik arlalinnik paasineqarsin-naappata, misissukkani oqaaseq eqqortoq ataasiinnavik toqqassavaa, taamaasilluni oqaaseqatigiinni oqaatsit tamarmik ajunngitsunik oqaaseqatigiilerinermi paasissutissarta-lerneqarsinnaaniassammata*) ingerlateqqinneqassaaq oqaatsit ilimanaateqaraluarlutik oqaaseqatigiilli inissisimanerat aallavigalugu eqqunngitsuusut piiarneqassallutik, taannalu
- oqaaseqatigiinnut misissueqqissaarummut (*parser*) ingerlateqqinneqassaaq, tassani oqaatsit ataasiakkaat tamarmik allaaserisamiittut pisariaqartunik paasissutissartalerneqassallutik, oqaaseqatigiinni qanoq inissisimanerat pillugu aammalu isumaannut tunngassunik paasis-sutissanik pilerneqassallutik
- oqaatsit assigiinngitsut arlallit tunngavigalugit oqaatsinik katersaataasivik oqaatsinik pingaarnersiukkanik imalik, oqaatsillu pingaarnertitat pineqartut isumaannut tunngasut aallaavigalugit nalunaarsugaassallutik,
- oqaatsit assigiinngitsut arlallit tunngavigalugit uiguutit isumaannik nalunaarsugaataasivik, uiguutinik ataasiakkaanik imaqaannarani uiguutinilli katitanik kalaallisut oqaatsini ilima-naateqarluartumik utertaqattaartartunik 5-10.000-t missaaniittunik imalik,
- kiisalu malittarisassat tunngavigalugit oqaatsinut siunniunneqartunut oqaasiliut / oqaaseqatigiiliut

Aanalu assersuutaasinnaasoq:

Mâliâraq Vebækup atuakkiaanit *Ukiut trettenit qaangiummata*-mit oqaaseqatigiit siulliit imaapput: *Inuusuttut Mikkelimi festertorsuupput.*

Oqaaseqatigiit pineqartut kalaallisut oqaatsinik ataasiakkaanik misissueqqissaarutikkoortiarlugit, disambiguatorikkoortiarlugit (*tassa oqaatsit ataasiakkaat arlariinnik isumaqarsinnaasut pas-suteriarlugit*) parserikkoortillugit (*tassa oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarutikkoortillugit*) ima isikkoqalissapput:

"inuusup" TUQ vn N Abs Pl @SUBJ>

"Mikkel" N Prop Lok Sg @i-ADVL>

"fester" TUQ vn SUAQ nn U nv V Ind 3Pl @PRED

Katersat uiguutillu isumaannik nalunaarsugaataasivik aqqusaareerunikku:

"at være ung" verbalnomen Pluralis @SUBJ>

"Mikkel" Lokalis @i-ADVL>

"at feste" + "at gøre voldsomt meget" Indikativ 3Pl @PRED

Qallunaatut oqaasiliuut aqqusaareerlugu:

de unge @SUBJ>

hos Mikkel @i-ADVL>

de fester/ festede igennem @PRED

Qallunaatut oqaaseqatigiinnik misissueqqissaarut (*parser*) aqqusaareerlugu:

De unge hos Mikkel festede igennem.

2013-imi ilimagisat

- Nittartakkami automatiskimik naqinnerit nipisiuissutit (IPA) malikannerlugit allassinnaasumik ilanngussineq
- Aasartinnagu uiguutit minnerpaamik 5.000-it (ataasiakkaat katitallu eqqarsaatigalugit) nittartakkami takuneqarsinnaanngussallutik
- *Katersat* disambiguerernejarsimassallutik pitsanngorsarneqalaarsimassallutillu
- Allaaserisat oqaatsit ataasiakkaat suussusaannik aammalu morfologiskimik pissusaanik nalunaarsukkat maskinamik misissuinermi atornejarsinnaasut internet aqutugalugu aaneqarsinnaasut.
- Kalaallisut allaaserisat ilusaat sannaallu aallaavigalugit ujarlerfigineqarsinnaasut, pingaartumik taaguusersuutit suliarineqarnissaannut iluaqutaasinnaasoq
- Kalaallisut nutserutissaq inerikkiartortitassaq siullerpaaq
- kiisalu (qarasaasiakku atuffassissut tunniunneqariapat)
- internet atorlugu ilinniut, ilinniartoq periarfississallugu
 - allaaserisaq nammineq toqqagaq atuffassissutigineqarluni
 - allaaserisaq pineqartoq disambiguerernejarluni misissoqqissaarneqarlunilu
 - kalaallisut allaaserisaq 'mouse-over' atorlugu, tassa qarasaasiap mus'ia atorlugu allaaserisaq qulangerneqartilluni kipparisup iluani qallunaatumut tuluttuumullu nutserneqassalluni

Naggasiut

Oqaasileriffiup 2012-imi suliai taamatut saqqummiutereerlugit suut naqitanngorlugit saqqummersinneqarsimanersut, kiisalu oqaatsit 2012-imi akuerisat allattorsimaffiat quppernemi kingullerni takuneqarsinnaanersut takussutissiaralugit saqqummiuppavut.

Ulluinnarni kalaallisut oqaatsit, kalaallit aqqi, nunat aqqi, taaguutit, Kukkunnaat, ordboginut tunngasut pillugit apeqqutissaqaraangassi uunga saaffigisinnaavatsigut:

Ornigunnikkut: Oqaasileriffik, Manutooq 1, 3900 Nuuk

Oqarasuaatikkut: 36 23 20

E-mailikkut: oqaasileriffik@nanoq.gl

Oqaasileriffiup saqqummersitai

Naqitatigut saqqummersitat

Oqaasileriffiup kalaallit oqaasii nalunaarsorlugit patajaallisarlugillu suliaqarnermini taaguusersuutit assigiinngitsut Oqaasiliortunit akuerineqarsimasut allaatigisallu allat kalaallit oqaasiinut tunngassutillit nittartakkakkut aammali ilaat naqitanngorlugit saqqummersittarpai.

Taaguusersuutit (Akeqanngilaq)

- kalaallisut qallunaatullu atuartitsinermi

Ilnniusiorfimmur saaffiginnilluni piniarneqarsinnaavoq

Nalunaarut ukiumoortoq (Akeqanngilaq)

- 2007-imut 2008-mullu

Killiffilersuutit (65 kr)

- atuuttarfii naassuiaataat assersuuterpassuillu.

Oqaasileriffik (Akeqanngilaq)

- allaffeqarfik pillugu paasissutissat.

Taaguusersuutit (100 kr)

- pinerluttulerinermut, eqqartuussisarnermut, aningaaserivinnut, timillu pisataanut tunngasuni.

Kalaallit aqqisa akuerisat nalunaarsorneqarnerat

(Pisoqaaneq 1999-imi saqqummersoq) (65 kr)

... oqaaserli (50 kr)

Oqaatsinut politikkimik nassuiaasiornissamik suleqatigiit innersuussutaat

Kalaallit aqqisa nalunaarsorsimaffiat (75 kr)

(nutaaneq 2007-imi saqqummersoq)

Peqqinnissaqarfinni taaguusersuutit (100 kr)

Oqarasuarnermi ilitsersuutit

(qallunaatut oqaasilinut) (akeqanngilaq)

... men ordet (50 kr)

Rekommandationer fra Arbejdsgruppen for sprogpolitisk redegørelse

(qallunaatooq) tuluttuua aamma internetikkut ujarneqarsinnaavoq (ICC-p nittartagaatigut)

Avatangiisilerinermi taaguusersuutit (100 kr)

Sulinermi atukkanut taaguutit (100 kr)

OQAATSIT 2012-IMI AKUERISAT

*Malugalugu oqaatsit angisuumik mikisumiilluunniit aallartinneri suliareqqitassaammata, nalornissuteqaruit saaffigitigut, imaluunniit oqaaseq nittartakkatsinni ujaruk qanorlu allassimanera takullugu

21.juni	Inuiattut Ullorsiorneq
'anden tå'	tikeraq
'fjerde tå'	mikileraq
'midterste tå'	qiterleraq
adapter	(sarfamut) nuutsissut
ADHD	ADHD
afsender	nassitsisoq
afspejlende journalistik	pisunik tusagassiineq
agens	iliortoq
agurketid	imassaasuanek
aktualitet	maanna sammisat
almindelig stil	oqaatsit nalinginnaasut
analyse	misissueqqissaarneq
anmeldelse	saqqummersumik naliliineq
anonym	kinaassutsiminik isertuisoq
ansvarshavende redaktør	akisussaalluni aaqqissuisoq
app	app
arbejdsspørgsmål	apeqquasiaq/-t
argument	tunngavilersuut
argumenterende tekst	allataq tunngavilersuerpalaartoq
Arktisk Kommando	Issittumi Sakkutooqarfik (Inuilli tassani sulisut - Issittumi Sakkutooqatigiinnik)
artikel	allaatigisaq
association	allamik eqqaalersitsisartoq
at leve i nuet	maannakkut pisuniineq
autisme	autisme (avammut matoqqaneq)
baggrundsartikel	tunuliaqutaasunik allaaserisaq
bagside	aviisip tunua
balanceret tosproget	oqimaaqatigiisumik marlunnik oqaasilik
bekymringsbarometer	ernumanassutsimut uuttuut
berettende tekst	allataq oqaluttuarinnippalaartoq
billedreportage	assit oqaluttuartut
billedtekst	assip nassuiaataa
biografi	inuup oqaluttuassartaa
biografiske interview	inummut tunngasunik apersuineq
blad	atuagassiaq
brainstorming	brainstorming/isumassarsiorneq
bredbånd	bredbånd
budgetopfølgning	missingersuutit nakkutiginerat, missingersuutinin nakkutillineq
budskab	oqariartuut
causeri	oqitsorsiorluni eqqartuineq
citater	issuaaneq, issuaq
dagbog	ullorsiuutit (aaqqissuisoqarfimmi eqqaamasassanik allattaaviit)
debat	oqallinneq

debatindlæg	oqallissaarut/oqallisissiaq
debatprogram	oqalliffik
delemne	sammisap ilaa
den dømmende magt	eqqartuussisut
den lovgivende magt	inatsisiliortut
den udøvende magt	inatsisinik atortitsisut
dialog	oqaloqatigiinneq
digitalisering	digitalinngortitsineq
diskussion	oqallinneq
diskussionsforum	oqalliffik
disposition	tunaartassiaq
dokument	takussutissiaq
dokumentarudsendelse	pisimasulersaarut
dokumentation	uppernarsaat
domineret tosproget	illuinnarmik marlunnik oqaasilik
droner	timmisarteq inuttaqanngitsoq
dybtborende journalistik	qaqilerilluni tusagassiorneq
ekspert-interview	ilisimasalimmik apersuineq
emne	qulequtarisaq/qulequtaq
emnecentreret interview	qulequtarsiorluni apersuineq
en pære	pære (<i>oqaasersiatut</i>)
erfarings-interview	misilittagarsiulluni apersuineq
erhvervsstof	inuussutissarsiutinut tunngasut
et sæt	ataatsimoortut, ataatsit
evaluering	naliliineq
fakta	piviusoq
faktion	piviusup oqaluttuanngortinnera
fatning	pærilerfik
feature	oqalungusiarpalaartumik allaaserisaq (pingaartumik inuit avatangiisillu pillugit)
fiberrig kost	nerisassat ipaguartuut, nerisassat ipaguaqarluartut
fiktion	takorluukkiaq
fletkurv	koori
fokus	qiterititaq
fonetik	oqaatsit nipaannik ilisimatusaatit
forlængerledning	uigunniut
formulering	oqaasertalersuineq
forside	aviisip saqqaa
fortolkning	isumasiuineq/qanoq paasineranik nassuiaaneq
fortælle teknik	oqaluttuariaaseq
fotosyntese	qaamanikkut pilersoqarneq
freelance	imitsittartoq
fremhævet tekst	allatap ilaa erseqqissagaq
frysepunkt	qerinnarfik
fødselstermin	ernivissatut killiliussaq
genre	saqqummersitap suussusaa/genre
gossip	oqaatissuaaneq

halogen	halogen (<i>oqaasersiatut</i>)
halvkonserves	asiunaveersakkat matoqqittakkat
hanstik	manguttaq
havret	immani pisinnaatitaaffiit
heldagsskole	ulloq isukkaarlugu atuarfik
hospice	ajorunnaarsinnaanngitsut eqqissiertortarfiat
hurtigskrivning	allakkasuarneq
høj stil	oqaatsit persuarsiorpalaartut
identifikation	ilisarineq
imod	akerleralugu
indhold	imaat
individuel tosproget	marlunnik oqaasilik (inuk ataaseq)
indlandsstof	nunatsinnut tunngasut
indledning	aallaqqaasiut
indre kerne	[nunarsuup] qeqqa
infomedia	allaaserisaasivik
informationssøgning	paasissutissanik ujarlerneq
intern post	[allakkat] allakkerisarfikoorutassaannngitsut
interview	apersuineq
IPA	naqinnerit nipisiussutit
ISM-kode – International Safety Management	Nassuiaataa: Imaatigut Angallannermi Isumannaatsuunissamik Nakkutillinermi Nunani Tamalaani malitassiat
IT support	qarasaasialerineramik sullinneqarneq
jalousi skærm	taluk
jordklodens opbygning	nunarsuup sananeqaataa
journalistik	tusagassiutilerineq
journalistiske genrer	tusagassioriaatsit
justitsministeriet	inatsisinik atortitsinermit ministeriaqarfik
kampagnejournalistik	siunertalimmik tusagassioriaaseq
kandidat i levnedsmiddelvidenskab, ernæring & diætetik	inuussutissalerineramik ilisimatusaatinik, peqqinnartunik immikkullu nerisaqarnermi ilinniagartooq
kappe	[nunarsuup] qalipaa
kilde	najoqqutaq, paasisaqarfik
kildehenviisning	paasisaqarfinnik nalunaarsuutit
kildekritik	paasisaqarfinnik nalilersuineq
klarsprog	nassuitsumik oqalunneq/allanneq
klumme	eqqarsaatissiissut
kognitiv	ilisarsisarneq
kommentage	?oqaaseqaatilersuineq?
kommentar	oqaaseqaat
kommentator	nassuiaasoq, oqaaseqartitaq
kommenterende tekst	allataq oqaaseqarfinginnittoq
kommunikation	attaveqatigiinneq
kommunikationssituation	attavigiinneq
konflikt	akerleriinneq
konfliktmægling	saqitsaannermi nalerisaaneq, aaqqiagiinnginnermi nalerisaaneq
konsekvens	qanoq iliuitsip kingunera, malittaa, kinguneq

konsolbord	nerriveeraq
kronik	isumaliutersuut
kulturstof	kulturimut tunngasut
køkkenrulle	allarutissaq
kønsdiskrimination	suaassuseq tunngavigalugu immikkoorsitsineq, suaassuseq tunngavigalugu assigiinngisitsineq
lav stil	oqaaserujuit
layout	naqitap ilioqqarnera
ledende spørgsmål	apeqqutit oqartitsiniutit
leder	allaaserisaq pingaarneq
ledning	ledning (<i>oqaasersiatut</i>)
legat	taperneqaat
lilletå	eqeqqoraq
livsstilsstof	inooriaatsinut tunngasut
lokalredaktør	immikkoortortaqaarsimmi aaqqissuisoq
lukkede spørgsmål	apeqqutit akiinnarissat
lydskrift	nipisiuilluni allattaaseq
lyskæder	qulleeqqat siattut
lysskinne	qulliup perlaava
læser	atuartartoq
læserbrev	atuartartut allagaat
magtens tredeling	oqartussaaffiit pingasunut immikkoortiternerat
massekommunikation	tusagassiutit
mediation	saqitsaannermi nalerisaaneq, aaqqiagiinnginnermi nalerisaaneq
medie	tusagassiorfiit
mindeord	eqqaaniut, eqqaaniaalluni oqaatsit
mættede fedtsyre	orsoq arrujaatsoq
målgruppe	saaffigisaq/-t
naturligt tosproget	pissusissamisut marlunnik oqaasilik
nekrolog	toqusumik eqqaaniut
neutrale ord	oqaaseq allanik kalluaanngitsoq
nippel	aalajangerfik
note	nalunaarsugaq
nyhed/nyhedshistorie	nutaarsiassaq
nyhedsdækning	nutaarsiassalerineq
nyhedsformidling	nutaarsiassanik tusagassiorneq
nyhedskriterier	nutaarsiassiinnermi tunngavissiat
nyhedstrekanten	nutaarsiassalerinnermi pingaarnersiueriaaseq
nyhedsudsendelse	nutaarsiassanik aallakaatitsineq
nærværende	pisunut peqataaneq
nøgleord	oqaaseq pingaarneq
omkvæd	qimiaq
opinionsstof	isummiussanut tunngasut
oplevelsesjournalistik/new journalism	misigisanut tunngasut
opsøgende journalistik	paasiniaaqqissaarluni tusagassiorneq
palatal	qilaami manngertormiu

parts-interview	akuusimasumik apersuineq
patentlov	assilineqatsaaliuineramik inatsit
patience	iliorfigisaq
pendel (lavet af finér)	qaamasortaq (finerimik sanaaq)
personcentreret interview	inuttarsiorluni apersuineq
perspektiv	sammiviliiffik
petitstof	tamalaat (tusagassiornermut tunngasoq)
Pinerlutsaaliuinermut Siunnersuisoqatigiit	PiSiu - Det Grønlandske Kriminalpræventive Råd
pjece	quppersagaaraq
planet	planet
plisseret lampeskærm	qaamasortaq peqititigaq
portræt	inuup assinga, inuup allaatigineqarnera
postdoc	postdoc
presseetik	tusagassiuinerami ileqqussat
pressemeddelelse	tusagassiorfinnut nalunaarut
pressemøde	tusagassiorunik katersortitsineq
printerrum	kopeerisarfik
produktionsleder	isiginnaagassiornermik aqutsisoq
protokol ansvarlig	pisussanik aqutsisoq
protokolchef	pisussanik aqutsisuuneq
prækvalifikation	piukkunnartussarsiorneq, pitsaassusissamut nalilersuutissarsiorneq
pseudo-begivenhed	sorsuakkiarinninneq
pseudonyhed	nutaarsiassaasuusartoq
Psykosociale Kriseberedskab	Pinartoqartillugu Upalungaarsimasut
reality show	piviusulianik takutitsineq
referat	imaqarniliaq
reportage	tusagassiaq
restgruppe	ingerlariaqqinngitsoortut
rubrik	qulequtaq
satire	quiassuarneq
sekretær	allatsi
sensation	uissuuminartulerineq
skimming	atuapallanneq/imarsiuineq
skorpe	[nunarsuup] qalequtaa
skriv tal de rigtige steder på tegningen	titartakkami kisitsisit allallugit eqqortumik inissikkit
skrivemodel	allakkioriaaseq
social dumping	immikkoorsitsisumik akiluttuineq
spejl (m/forkromet metal)	tarrarsuut (kromimik sinilik)
spotlys	qulleeraq
stavgang	ajaappiarsorneq
stemningsinterview	tiguartisimaarnartumik apersuineq
stikkontakt	ikkuffik
stortå	putugoq
strømskinne	sarfalerfik
sundhedsforsikring	nakorsarneqarsinnaanissamut sillimmasiineq

synsvinkel	sammiviliineq
tablet pc	attaveqaatit attuinnarlugit aquttakkat
tema	sammisaq
termhåndteringsværktøj	taaguusersuinermi atortut
teæg	misutsissut
tilstræbt objektivt stof	kinaassusersiorani saqqummiussaqaarneq
transseksualitet	suaaassutsimik allannguerusunneq
transseksuel	suaaassutsiminik allannguerusuttoq
TV-vært	[aallakaatitsinermi] aqutsisoq
uddrag	tigulaagaq
uddybning	itisiliineq
udlandsnyhed	nunanit allanit nutaarsiassat
udlandsstof	nunanut allanut tunngasut
udpluk	tigullattaakkat
udredning	erseqqissaaneq
udtryksform	saqqummeeriaaseq
umættede fedtsyre	orsoq arrujasoq
underrubrik	qulequtaaraq
undersøgende journalistik	misissueqqissaarluni tusagassiorneq
vederlag	ajunngitsorsiat, utoqqalinersiat, ilinniagaqarnermusiat, ataatsimiinnermusiat, soraarnerussutisiat il.il. Matumani uiguut –siat atornegartarpoq
velær	qilaami aqitsormiu
versus	akerleralugu
vice ordførende	siulittaasup tullia
vinkel	tak.: synsvinkel aamma perspektiv
virkemiddel	sunniiniut
vitrineskab	skaavik igalaalik
vurdering	nalilersuineq
væsentlighed	pingaaruteqassuseq
ydre kerne	[nunarsuup] ikiaa
æggeur	minutsilersuut
åbent brev	allakkat ammasut
åbne spørgsmål	apeqqutit ammasut
årsag	peqqut, pissut